

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ K.**, bývajúcej v B.B., **B.**, **2/ M.**, bývajúcemu v P., **3/ M.**, bývajúcej v P., **4/ V.**, bývajúcej v B.B., **5/ R.**, bývajúcej v B.B., **6/ I.**, bývajúcej v B.B., **7/ I.**, bývajúcemu v B.B., **8/A.**, bývajúcej v B.B., **9/ A.**, bývajúcej v B.B., žalobcovia 2/, 3/, 4/, 5/, 6/, 7/, 8/ a 9/ zastúpení H., so sídlom v B.B., IČO: X., proti žalovaným **1/ Slovenská republika** – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave., Župné nám. č. 13, **2/ Slovenská republika** – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, **3/ Slovenská republika** – Ministerstvo financií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, **4/ Slovenská republika** – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Mierová č. 19, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C 312/2004, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. januára 2011 sp. zn. 3 Co 3/2011, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov 2/ až 9/ **o d m i e t a .**

V zostávajúcej časti dovolanie advokátskej kancelárie H. **o d m i e t a .**

Žalovaným 1/ až 4/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 13. septembra 2010 č.k. 10 C 312/2004-226 žalobu o náhradu škody zamietol a žalovaným nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení

uviedol, že žalobcovia vložili do tzv. nebankových subjektov B., B., D. (ďalej len nebankové subjekty) spolu vklady v hodnote 4 110 352 Sk, ktoré mali byť v dohodnutom čase vrátené spolu so ziskom a úrokmi. Nebankové subjekty si túto povinnosť nesplnili. V konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup žalovaných (štátu) ako jeden z predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu podľa § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Medzi žalobcami a nebankovými subjektmi vznikli súkromnoprávne vzťahy, do ktorých štát nemohol zasahovať. V tejto súvislosti štát (jeho orgány) nevykonávali žiadnu činnosť spojenú s výkonom ich právomoci a nemohli porušiť žiadne pravidlá ustanovené právnymi normami. V danej veci nešlo ani o kolektívne investovanie, pretože nebankové subjekty nevykonávali činnosť, ktorú je v zmysel zákona 385/1999 Z.z. oprávnená vykonávať investičná alebo správcovská spoločnosť, resp. investičný fond. Dospel k záveru, že v tomto prípade žalovaní za škodu nezodpovedajú a to ani podľa § 420 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a preto žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaných (2/ až 4/ a 6/) Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 27. januára 2011 sp. zn. 3 Co 3/2011 rozsudok súdu prvého stupňa (vo vzťahu k žalobcom 2/ až 4/ a 6/ a žalovaným 1/ až 4/) potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); odvolanie spoločnosti H., (vo vzťahu k žalobcom 1/, 5/, 7/ a 9/) odmietol a žalovaným 1/ až 4/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 1, 2 O.s.p. sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa (s jeho skutkovými a právnymi závermi, ktoré považoval za správne). Na doplnenie uviedol, že štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia (§ 18 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb.). Uvedená zodpovednosť štátu je zodpovednosťou objektívnou. Štát však zodpovedá len vtedy, ak sú súčasne splnené všetky podmienky zodpovednosti, a to existencia škody (majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch), nesprávny úradný postup orgánu štátu a príčinná súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Ak nie je splnená čo i len jedna z týchto podmienok, nie je daná zodpovednosť štátu podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb. V prejednávanej veci žalobcovia s nebankovými subjektmi uzavreli zmluvy, z ktorých si tieto subjekty nesplnili povinnosti. Nebankové subjekty nie sú spoločnosťami, ktoré by na základe zákona č. 248/1992 Zb. o investičných spoločnostiach a investičných fondoch a neskôr na základe zákona č. 385/1999 Z.z. o kolektívnom investovaní boli správčovskými spoločnosťami, ktoré by kolektívne investovali, teda zhromažďovali peňažné prostriedky od verejnosti na základe verejnej výzvy

podľa citovaného zákona s cieľom investovať takto zhromaždené peňažné prostriedky do majetku vymedzeného daným zákonom, ktoré by vytvárali a spravovali podielové fondy a vykonávali nútenú správu podielových fondov; nebolo preukázané ani to, že by žalobcovia boli investorom, a teda žeby štát bez ohľadu na orgán, ktorý by ho zastupoval, mal vo vzťahu k žalobcom a k daným subjektom práva a povinnosti vyplývajúce zo zákona o investičných spoločnostiach a investičných fondoch, resp. zo zákona o kolektívnom investovaní. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a nepreukázali jednotlivé predpoklady zodpovednosti štátu za škodu. Vo svojom odvolaní neuviedli žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybnili vecnú a právnu správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa. Odvolanie spoločnosti H. vo vzťahu k žalovaným 1/, 5, 7/ a 9/ v zmysle § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. odmietol, pretože nebolo preukázané, že uvedená spoločnosť v konaní zastupuje žalovaných 1/, 5, 7/ a 9/. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ až 9/ dovolanie prostredníctvom advokátskej kancelárie H. (po zmene obchodného mena – H.) z dôvodu, že konanie je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom súdu sa žalobcom odňala možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Povinnosť štátu voči nebankovým subjektom súdy posudzovali formalisticky (arbitrárne a zužujúco) bez tohto, aby vyhodnotili cieľ a účel činnosti nebankových subjektov. Podľa dovolateľov je v právnom štáte neprípustné, aby sa orgán verejnej moci zbavil zodpovednosti dohľadu nad určitým sektorom hospodárskeho života. Neprihliadať na vecnú stránku činnosti nebankových subjektov a jej obsahový zásah do finančného a bankového sektora a hospodárstva celkovo pri hodnotení rozsahu zodpovednosti žalovaných (najmä žalovaného 2/ a 3/) je podľa názoru žalobcov alibistické a nezlučiteľné s Ústavou Slovenskej republiky. Nesúhlasili so záverom o nemožnosti štátu zasahovať do zmluvných vzťahov s odôvodnením, že dozor nad finančným sektorom nemusí mať automaticky za následok zásah do zmluvnej autonómie účastníkov právnych vzťahov. Žalovaní podľa názoru dovolateľov mali povinnosť skúmať, či s ohľadom na svoj obsah činnosť nebankových subjektov spĺňa alebo nespĺňa podmienky stanovené zákonom o investičných spoločnostiach, zákonom o kolektívnom investovaní a zákonom o bankách. Akýkoľvek potenciálny zásah do zmluvnej autonómie by prichádzal do úvahy až v prípade, ak by sa preukázalo, že z hľadiska svojho obsahu činnosť nebankových subjektov nespĺňa formálne zákonné kritériá. V dôsledku zužujúceho vnímania kauzy súdom vyčítal nevykonanie dôležitých dôkazov na strane žalobcov. Ak by existoval

inštitút class actions, pri kauze pozostávajúcej z niekoľko stoviek účastníkov na strane žalobcu by nebolo možné odmietnuť vykonanie tak relevantných dôkazov, ktoré môžu jasne a bez pochyb preukázať zainteresovanosť štátu a jeho predstaviteľov na kauze. V ďalšom poukazujú na prípady, v ktorých Ústavný súd Slovenskej republiky (napr. II. ÚS 6/03, III. ÚS 202/02, IV. ÚS 49/06, I. ÚS 59/04, III. ÚS 328/05, III. ÚS 43/01, III. ÚS 200/05) vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces z dôvodu absencie dostatočného odôvodnenia, absencie dôvodov na rozhodnutie vydané v preskúmanom konaní, arbitrárnosť rozhodnutí, formalistický prístup pri rozhodovaní, nepreskúmateľnosť rozhodnutí v dôsledku procesných pochybení, prekročenia ústavných limitov pre akceptovateľné rozdielne názory na právne posúdenie veci; pričom ich následne aj ozrejmuje. Z týchto dôvodov navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaná 4/ považovala dovolanie za účelové (nedôvodné), a preto ho navrhla zamietnuť. V celom rozsahu sa stotožnila s rozsudkom odvolacieho súdu i rozsudkom súdu prvého stupňa.

Advokátska kancelária H. (ďalej len H.) podala dovolanie aj v mene žalobkyne 1/ avšak bez toho, aby v konaní preukázala oprávnenie na podanie dovolania v mene žalobkyne 1/ a na jej zastupovanie v konaní pred dovolacím súdom. Žalobkyňa 1/ ale ani advokátska kancelária na výzvy súdu (z 8. decembra 2011 – č.l. 274 spisu, z 13. júla 2012 - č.l. 285 spisu) uvedený nedostatok podania neodstránili, nepredložili požadované plnomocenstvo i keď boli poučení o právnych následkoch, ktoré sú s tým spojené. Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie advokátskou kanceláriou H. v mene žalobkyne 1/ odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p. ako podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený (t.j. podané neoprávnenou osobou) bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas žalobcovia 2/ až 9/ ako účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), spĺňajúci podmienku povinného zastúpenia v dovolacom konaní (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť (len) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, avšak nie v každom prípade, ale iba ak ho právna úprava pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcov nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné, a nejde ani o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

K systému dovolacích dôvodov treba dodať, že existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O.s.p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. V prípade tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) možno rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu, len ak nejde o prípady, kedy zákon prípustnosť dovolania výslovne vylučuje (v prípadoch uvedených v § 238 ods. 4, 5 O.s.p.) a súčasne ak je dovolanie procesne prípustné (v prípadoch uvedených v § 238

ods. 1 až 3 O.s.p.), čo však nie je tento prípad (viď predchádzajúci odsek). Z uvedeného (i pre toto dovolacie konanie) plynie, že v prípade procesne neprípustného dovolania dovolací súd nemá oprávnenie preskúmať dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody založené v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.

Dovolanie žalobcov by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (tzv. vady zmätočnosti). Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rovnako tak nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolatelia existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto ani z týchto ustanovení nevyplýva.

Podľa názoru dovolateľov je konanie postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ktorej existenciu vidí v absencii dostatočného odôvodnenia rozhodnutí, ich arbitrárnosti a formalistickom prístupe pri posudzovaní veci.

Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. sa rozumie nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania.

Pokiaľ žalobcovia namietajú nedostatky týkajúce sa odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa, treba uviesť, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/06); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Jedným z princípov predstavujúcich súčasť práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) a vylučujúcich ľubovôľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 132 a § 157 ods. 1 O.s.p., m. m. I. ÚS 243/07), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda, inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.; obdobne napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje

aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O.s.p.). Vo svojej ustálenej judikatúre ústavný súd zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/2009).

Dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa spĺňa vyššie uvedené kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p., a preto ho možno považovať za preskúmateľný. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia (1/ čoho sa žalobcovia žalobou domáhajú a z akých dôvodov, 2/ aké sú stanoviska žalovaných k žalobe, 3/ aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, 4/ aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), 5/ aké právne normy na vec aplikoval, 8/ ako tieto normy vyložil, 9/ ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, t.j. aké konkrétne subjektívne práva a povinnosti vyvodil pre účastníkov konania, 10/ aké právne závery vyplývajú zo zistených subjektívnych práv a povinností účastníkov konania vo vzťahu k žalobe uplatnenému návrhu, súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia, ale aj ich obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti i presvedčivosti rozhodnutia. Odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1 a 2 O.s.p., pritom na potvrdenie vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia sa v ňom výslovne nachádza i vysvetlenie toho, prečo odvolací súd nepovažoval odvolanie za opodstatnené.

V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje, že odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia obsahuje vysvetlenie dôvodov pre zamietnutie žaloby, ktoré spočívali v nepreukázaní nesprávneho postupu žalovaných ako základnej podmienky pre vznik zodpovednosti za škodu. Na podporu svojho záveru argumentuje súkromnoprávnou povahou vzťahu, do ktorého štát nemá dôvod zasahovať inak ako v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Pokiaľ ide o dohľad štátu v zmysle zákona č. 385/1999 Z.z., tento sa podľa názoru súdu na tzv. nebankové subjekty nevzťahuje. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku

rekapituloval dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, uviedol v akom rozsahu tento rozsudok žalobcovia odvolaním napadli, v čom ho považujú za nesprávny, s akým výsledkom prejednal riadny opravný prostriedok žalobcov a prečo nepovažoval uplatnené odvolacie dôvody za opodstatnené. Pre potvrdenie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa osobitne reagoval na odvolacie námietky vzťahujúce sa k (ne)preukázaniu nesprávneho úradného postupu ako príčiny vedúcej k vzniku škody. Zhodne so súdom prvého stupňa konštatoval, že nebankové subjekty nemožno považovať za investičné spoločnosti, investičné fondy alebo správcovské spoločnosti, ktoré by kolektívne investovali, a že by štát mal vo vzťahu k ním určité práva alebo povinnosti v zmysle zákona č. 248/1992 Zb. resp. zákona č. 385/1999 Z.z.

Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, obsah odvolania a citoval právne predpisy, na základe ktorých vec prerokoval a z ktorých vyvodil svoje závery. Prijaté závery zhodné so súdom prvého stupňa primerane vysvetlil (pozn. dovolací súd sa ich správnosťou nezaoberal). Rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s potvrdzujúcim rozhodnutím súdu prvého stupňa umožňuje preskúmať ako, na základe čoho a z akých dôvodov súdy v merite veci rozhodli. Ich skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené (či zjavne neudržateľné alebo arbitrárne) a tak nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok (v spojení s potvrdeným rozsudkom súdu prvého stupňa) spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.).

Právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho právnymi názormi. Je v právomoci súdu vykladať a aplikovať zákony (obdobne napr. I. ÚS 50/2004, IV. ÚS 252/2004). Dovolatelia v podstate trvajú na tom, aby súdy prevzali ich právne názory, prípadne s nimi polemizovali v odôvodnení rozhodnutí. Nerozlišujú to, že súd je orgánom aplikujúcim právo, ktorý má právomoc rozhodovať o tom, aký právny predpis aplikuje a ako ho vyloží; právne posúdenie súdom môže byť iné, než je predstava účastníka konania. Účastník má však právo namietať správnosť právneho posúdenia veci súdom, čo je nutné odlišovať od prípadov

nedostatočného, neodôvodneného, nepreskúmateľného, formálneho, svojvoľného či arbitrárneho rozhodovania (rozhodnutia).

Pokiaľ ide o námietky dotýkajúce sa správne alebo úplne zisteného skutkového stavu (tvrdenie o nevykonaní dôležitých dôkazov navrhovaných žalobcami) veci je súdna prax jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nesprávne vyhodnotí, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávne rozhodnutiu, nezakladá to však tzv. zmätočnosť konania, teda ani vadu v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (viď R 37/1993, R 125/1999 a R 6/2000). Pokiaľ dovolatelia namietajú, že súdy pri rozhodovaní vychádzali z neúplných skutkových zistení, ide po stránke obsahovej o námietku, že v konaní došlo k tzv. inej (než v § 237 O.s.p. vymenovanej) procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; takáto dovolateľom tvrdená vada (i keby k nej v konaní došlo) by bola síce relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), sama osebe ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že tvrdenie o odmietnutí a nevykonaní dôležitých dôkazov navrhovaných žalobcami je len vo všeobecnej rovine, t.j. bez toho, aby z dovolania bolo zrejmé, akým úkonom, kedy a aké dôkazy žalobcovia navrhli súdu vykonať. V zápisnici o pojednávaní súdu z 13. septembra 2010 (č.l. 224 spisu) sa pritom uvádza, že zo strany právneho zástupcu žalobcov a žalobcu 5/ neboli návrhy na dokazovanie.

Pokiaľ obsah dovolacích námietok smeroval k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom v napadnutom rozsudku (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky

považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). I keby dovolacie námietky o založení rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci (napr. v otázkach naplnenia prvkov zodpovednosti štátu za škodu, či štát zodpovedá za činnosť nebankových subjektov, či štát má právo zasahovať do súkromnoprávných vzťahov a v akej miere) boli prípadne aj opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neposudzoval), dovolateľom vytýkané okolnosti by mohli mať za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalobcov nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Žalobcovia neboli v dovolacom konaní úspešní, preto právo na náhradu trov konania vzniklo žalovaným, keďže neboli zistené žiadne dôvody osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.). Žalovaní nepodali návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania, preto ich náhradu dovolací súd nepriznal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. októbra 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová